

ภาวะนี้กับความอยู่ดีมีสุขของประชากรในจังหวัดกาญจนบุรี

ณัฐกาญจน์ ใสสิงห์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ภาวะหนี้กับความอยู่ดีมีสุขของประชากรในจังหวัดกาญจนบุรี (DEBT OBLIGATION AND SUBJECTIVE WELL-BEING : A CASE STUDY IN KANCHANABURI PROVINCE OF THAILAND)

ณัฐกาญจน์ สาสิงห์ 4836678 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ, Ph.D., รศรินทร์ เกรย์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อ 1) วิเคราะห์ภาวะหนี้ของประชากรในจังหวัดกาญจนบุรี 2) วิเคราะห์และประเมินระดับความอยู่ดีมีสุขของประชากรในจังหวัดกาญจนบุรี และ 3) พิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้กับระดับความอยู่ดีมีสุขของประชากร โดยใช้ข้อมูลทฤษฎีจากการสำรวจของโครงการ “วิจัยบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างมีส่วนร่วมในภูมิภาคตะวันตก – การพัฒนาตัวชี้วัดความอยู่ดีมีสุขในจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2548” ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 3,289 คน เป็นตัวแทนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ในการศึกษาจะประเมินความอยู่ดีมีสุขในเชิงอัตวิสัย โดยใช้ระดับความสุขที่ประชากรรายงานเองเป็นตัวชี้วัดความอยู่ดีมีสุข สำหรับการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้กับความอยู่ดีมีสุข ใช้การวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงซ้อน เพื่อทดสอบและคาดประมาณผลกระทบของภาวะหนี้ที่มีต่อระดับความสุข ณ ปัจจุบัน ร่วมกับตัวแปรอื่นๆในแบบจำลอง

ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 35.1 เคยกู้เงินในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา แหล่งเงินทุนที่สำคัญ ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน/กองทุนเงินล้าน/กองทุนต่อยอดเงินล้าน ซึ่งส่วนมากกู้เงินกองทุนฯเพื่อใช้ลงทุนทำเกษตร (ร้อยละ 43.8) ผู้ที่กู้เงินจากแหล่งทุนนอกระบบส่วนใหญ่เสียดอกเบี้ยเป็นรายเดือนในอัตรามากกว่าร้อยละ 4 ต่อเดือน ในภาพรวมผู้กู้ส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีหนี้ที่เป็นภาระพอสมควรถึงหนักมาก (ร้อยละ 73.1) สำหรับการประเมินระดับความสุข พบว่า ระดับความสุขเฉลี่ย ณ ปัจจุบัน เท่ากับ 5.8 และอนาคต เท่ากับ 7.2 โดยร้อยละ 70.0 คาดว่าอนาคตจะมีความสุขเพิ่มขึ้น ผลการทดสอบในสมการถดถอยเชิงซ้อน ทำให้ทราบว่า การกู้เงินจากแหล่งทุนในระบบหรือนอกระบบไม่มีผลต่อระดับความสุข แต่ภาวะหนี้เป็นตัวแปรสำคัญ โดยการมีหนี้หากไม่เป็นภาระหรือเป็นภาระพอสมควร จะไม่กระทบต่อระดับความสุข แต่การมีหนี้ที่เป็นภาระหนักถึงหนักมาก ส่งผลเชิงลบต่อระดับความสุข ส่วนปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อความสุข ได้แก่ การได้รับการศึกษาสูง การมีรายได้สูง การมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ การไม่เจ็บป่วย การอยู่ในครัวเรือนที่เป็นเจ้าของบ้าน และที่ดินเอง การอยู่ในบ้านที่แข็งแรงคงทน การอยู่ในครัวเรือนที่มีอัตราพึงพิงต่ำ และการอยู่ในสังคมที่มีความไว้วางใจกัน ให้ความช่วยเหลือกัน และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูง

คำสำคัญ : หนี้/ภาวะหนี้/ความสุข/ความอยู่ดีมีสุข/กาญจนบุรี

92 หน้า.

DEBT OBLIGATION AND SUBJECTIVE WELL-BEING : A CASE STUDY IN KANCHANABURI PROVINCE OF THAILAND

NATTAKAN SASING 4836678 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORS : PUNGPOND RUKUMNUAYKIT, Ph.D., ROSSARIN GRAY, Ph.D.

ABSTRACT

This quantitative research is to investigate the relationship between debt obligation and subjective well-being. The data used in this analysis were from 3,289 people aged 15 years and over who were interviewed under the project, “The Well-being Indicator : Western Study in Thailand” conducted by the Institute for Population and Social Research (IPSR), Mahidol University in 2005. In this study, regression analyses were performed to identify the effects of debt obligation on the level of subjective well-being.

Results show that 35.1 percent of people living in Kanchanaburi province were in debt. The Thai Government Village Fund was the main source of lending institution to these debtors. 43.8 percent of people who borrowed money from the Thai Government Village Fund used the loan for their spending on agricultural production. About 73.1 percent of these debtors reported that their debt obligations were a moderate to heavy burden to them.

The study finds that the mean subjective happiness level among people in Kanchanaburi is 5.8 from the scale of 0 to 10 (10 = most happy) while the mean expected future happiness level is 7.2. Approximately 70.0 percent of the people interviewed reported that they expected to be happier in the future, which revealed their optimism towards their future well-being.

Results from multiple regression analyses suggest that debt obligation has a negative effect on the subjective well-being. The study finds that the source of fund (formal or informal) does not have statistically significant effects on the happiness level, but the burden of debt has a statistically significant negative effect on happiness level. Specifically, having debt that was a heavy burden had significant negative effects on the happiness level while people who had debts that were not burdensome had a similar level of happiness to that of people who had no debt. Other factors found to have statistically significant effects on the happiness level include the level of education, income, the adequacy of earning, health status, home ownership, type of dwelling, dependency ratio, and social capital in the community.

**KEY WORDS : DEBT / OBLIGATION / WELL-BING / SUBJECTIVE WELL-BEING /
HAPPINESS / THAILAND**

92 pp.